

Lévai Ujság

ELSŐ
LÉVAI
PUSKAMŰVES ÉS
LŐSZER SZAKÜZLET

BAROSKA
KÁLNAI U. 3. TEL. 150

GAZDASÁGI, KULTURÁLIS ÉS KRITIKAI HETILAP

II. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM

1935 MÁRCIUS 6. SZERDA

ÁRA 80 FILLÉR

Masaryk 85 éves

Ritka évfolyadul, kevés embernek jut osztályrészül. E hosszú idő ezernyi munkaalkalma lehetőségét ad képességek érvényesítésére, elgondolások keresztülvitelére. Mégis mily kevesen vannak a kevesek között, akik fel tudnak mutatni valami értéket hosszú munkaidő után is. Masaryk az az ember, aki tökéletesen kihasználta idejét, példát mutatott a kötelesség teljesítésre, a munkára, a tetterre. Puritán egyszerűségével, józan, világos, demokratikus gondolkodásával, mély tudományos érzékkel haladt, küzdött, szenvedett egész életén át nemzetének felszabadításáért. Küzdelmes pályáján elérte a legmagasabb polcot, mit a ma embere elérhet, elérte nemcsak a világnak, nemzetének, polgártársainak legnagyobb megbecsülését, elismerését, a köztársaság elnöki székét. Ő maga mondta Čapek Károlynak, hogy mégsem ebben látja élete betetőzését: „Az én személyes elégtétele, ha szabad ezt így kifejezmem, mélyebb, nevezetesen a következő: hogy mint államfő sem adtam fel semmi lényegeset abból, ami bennem mint szégyény diák, mint az ifjúság tanítója, mint kényelmetlen kritikus, mint reformsürgető politikus hittem és amit szerettem; hogy hatalomra kerülve, nem látok a magam számára semmiféle más erkölcsi törvényt, sem más kapcsolatot a felebarátokkal, a nemzettel és az állammal, mint azokat, amelyek engem előzőleg irányítottak. Elmondhatom, hogy számomra mindaz, amiben hittem, igazolást nyert és beteljesedett, ugyisintén nem kellett változtatnom hitemen a humanitásban és a demokráciában, nem kellett változtatnom igazságkeresésem, sem az emberszeretet legfelsőbb erkölcsi és vallásos parancsán. Tapasztalatok alapján mondom, amelyeket állásomban még egyre szerzek, hogy nincsen más morál, más erkölcsi rend az államok és nemzetek azoknak vezetői számára, mint az egyes ember részére. Egész életemen át, mely oly csodálatos és bonyolult alakult, megmaradtam önmagamnak. Fontosabb, hogy annyi megpróbáltatásban helytálltak és beváltak azok az emberi és általános eszményeknek hívőül vallottam magamat. Azt mondom magamban, hogy a szakadatlan küzdelemben a nemzet és az emberség jobb jövőjéért, mindig a jó oldalon állottam. Ennek tudata elegendő ahhoz, hogy az ember élete szép és mint mondani szokás, boldog legyen.”

Léva 1935-ben

A lévai városháza mozgalmas életében nagy változás állott be; a segélykérő munkanélküliek száza, az építkezési vállalkozók és egyéb közszállításokért kilincselők váltották fel. Nem túlozunk, ha azt mondjuk, hogy az 1935 esztendő hosszú időre fogja megszabni a város jövőjének kialakulását. A vágóhid befejezésével az új építkezési szezon a keramit ut átépítésével kezdődik és remélhető, hogy rövidesen sor kerül azután az új járásbíróház, kerületi hivatal és a kaszárnya alapkövetelére is. Ezen nagyfontosságú előkészületek és kitalálásba helyezett közmunkákra vonatkozólag szükségesnek tartottuk felkeresni Antal Gyula városbíró, aki Simai Miklós városi mérnökkel együtt lapunk munkatársát a következőkben informálta:

A keramit ut átépítése

Hosszas utánjárás eredményeként sikerült a város vezetőségének kieszközölnie, hogy a vasutól egészen a Bálti partig húzódó utat, amelynek kriminális volta már sok panaszra adott okot, az Országos Hivatal saját kezelésébe vette át, a vámszedési jog megvonása fejében. A városi képviselőtestület febr. hó 22-én tartott gyűlése kimondta, hogy az utvonal átépítésének munkái sürgősek és azokat a teljes fedezet beérkezétek megvárásától függetlenül még a tavasz folyamán meg kell kezdeni.

Az építéshez és a vele járó kifizetéshez szükséges összeg több, mint 90%, erejéig biztosítva van és a fennmaradó része a munkák befejezéséig is biztosítva lesz. Remélhetőleg már márciusban megtörténik a közigazgatási bejárás és akkor a már jóváhagyott tervek és költségvetés alapján május, legkésőbb júniusban megkezdődik a tényleges munka. Az ut átépítésének során több dolog nyer megoldást: elsősorban a Szepesi és Bálti utcai villanyoszlopok megszüntetése, a járda szélén elhúzó vízlefolyócsatornák, a vasutasház mellett elterülő tócsa és valószínűleg a főutvonal menti házakból kivezetett konyha és fürdőszoba vizek földalatti elvezetése a Perc csatornába.

A járásbíróház

székházát is 1935 év folyamán kezdik építeni. Dr. Déder Iván igazságügyi miniszter lévai látogatása után, aki a mai állapotot tarthatatlannak minősítette (régí járásbíróházi épületből üz-biztonsági okokból 2 ügyosztálynak magánházakba kellett áttenni működését) a város értesítést kapott, hogy a pénzügyminiszter az 1935 investíciós program keretében biztosította az új járásbíróház felépítésének költségeit. A kórház melletti Kmoskó-féle telek megvásárlása ellenében a város

cserébe kapja a Komenský utcai üres telket és így az Országos Hivatalnak módjában áll 2 telek között választani. A valószínűség az, hogy a régi Vörös Ökör nevű épület helyére kerül a járásbíróház, amelyhez a villanytelep telkéből csatlolnak nagyobb darabot. Az Országos Hivatal utasítást kapott az építkezés mielőbbi megkezdésére és az előkészítő munkálatok befejezése után valószínűleg összel kerül sor az építkezés megkezdésére.

A kerületi hivatal

felépítésének kérdése már nagyobb nehézségekbe ütközik. A szükséges költségeket egyenlő arányban a belügyminiszteriumnak, a kerületnek és a városnak közösen kell előteremteni. A város egyelőre a telek megszerzésével járult hozzá és tette lehetővé az építkezést, azonban újabb kölcsönt a hiányzó összeg kiegészítéséhez szerezni nem tud, hasonlóképpen a kerület sem. 1935 évi investíciós program keretében tehát nem remélhető a terv megvalósítása, meg kell várni a kedvezőbb viszonyok eljövételét, a köztisztviselők adósságainak szanálását. A kérdés mindenestre aktuális marad és a fent említett közmunkák megvalósítása után ennek a kérdésnek a megvalósítása sem szenvedhet haladékokot.

Az új kaszárnya

A hadsereg átszervezésével kapcsolatban a katonaság elhelyezése Léván nagy nehézségekbe ütközik. Az állami kincstár utóbbi időben Szlovénzkón több városban épített meglehetősen kaszárnyákat és remélhető, hogy a hadügyi kincstár investíciós programjából Léva sem marad ki. Ezen kérdés megoldása során a katonai érdekek figyelembevételével, a város lakosságát terhelő katonai elszállásolások is megoldásra kerülnek. A feltételek megbeszélése már tárgyalások anyagát képezi.

A villanyügy

A Lévai Ujság már közölte, hogy az új villanytarifa és ezzel kapcsolatban üzemi szabályzat rövidesen a városi tanács elé kerül. A tanács legutóbbi ülésén foglalkozott az ügygel, azonban érdemleges döntést nem hozott, mert több újabb előkészítést igénylő vitás kérdés merült fel. A tanács felkérte Krčmery Lászlót, a beszercebányai villanytelep igazgatóját, hogy mint szakértő legyen segítségére. Az ügy visszakerült az üzemi bizottsághoz, amely Krčmery szakvéleménye alapján végleges javaslatot tesz. Ezzel van összefüggésben a Stredoval folytatott vítvilágítás is. A villanyügy tehát napirenden van, mert annak elintézése nemcsak a foggyasztóknak, hanem a villanytelepnek, a városnak is eminens érdeke.

Ezen lényeges pontokra vonatkozó felvilágosítások után szóba került a városi muzeum ügye. Léva 800 éves jubileumának megünneplése, a csatornázás előmunkálatai, amelyek pénzhiányában ismét halasztást szenvednek, a város fásítása és egyéb közérdekű dolgok, amelyekről más alkalommal számolunk be részletesen.

A kaszinó kulturestje.

Vasárnap, március 3-án tartotta meg a Kaszinó kulturestjét Farkas Márta hegedűművész, dr. Korte Ferenc zeneszerző és Veress László református lelkész közreműködésével. Farkas Márta komoly, kiforrott művész, kit a közönség szeretettel ünnepelt. Gazdag műsorából különösen tetszetek Dvořák: Szlav táncai, Ries F. La capriciosa című művei, amit különösen bájosan, játszi könnyedséggel, rutinnal adott elő. Dr. Korte 2 poetikusan táncos utakon haladó modern stílusú darabok, szlav népjellegek feldolgozásával. A szerelmi vallomás interpretálásával különösen forró sikert ért el. Mindkét számot ráadásokkal kellett megtoldania. Veress László optimizmus és pesszimizmus címmel értekezett, tőle megszokott elmélyedéssel. A pesszimizma cinikus hangulata szembe állította a hívők élő optimista derűjével, mint éltető értékkel.

Megjegyzés: Az előadás a hirdetett 6 óra helyett 1/2,7-kor kezdődött.

Mozik műsora:

ORIENT (Stránský): Ma és holnap este Vlasta Burian kítőző vigjátéka „KORKORAN, A VITÉZ KAPITÁNY”-ról. — Péntektől „A HIVATLAN VÉDEG”. A hivatalon vendég egy hölgy, aki tévedésből kerül Paul Hörbigernek, a mintaszerű hivatalnoknak a lakásába. A véletlen találkozásból félreértések támadnak, a félreértésből szerelem és a szerelemből boldog happy-end — házasság. Paul Hörbiger sok egyéni kedvességgel uralkodik a darab minden jelenetén. A hivatalon hölgy szerepében Liane Haid bizonyítja ismét, hogy joggal megilleti az a népszerűség, amellyel a közönség mindenütt körüveszi. — Vasárnap d. u. „UDVARI BÁL” c. filmoperette!

APOLLO (Denk): Csütörtökön d. u. és este óriási sikerű, pazar kiállítású hangosfilmoperette: CSOKRA VÁR AZ ASSZONY! Bolváry Géza rendezésében és R. Stolz zenéjével. Főszerepekben Gusztáv Fröhlich és Jarmilla Novotná. Ezen kedves filmoperett egy melodikus zenéjével, mint gyönyörű tartalommal elbűvölő a közönséget. Néphelyárak! Pénteken, szombaton és vasárnap este — az idény legjobb zenés hangosfilmvigjátéka: EGY UR LAKÁS NÉLKÜL. Zenéje Robert Stolz-tól. Személyek: Paul Hörbiger, Karin Evans, Hermann Thimig, Hilde Stolz, Leo Slezák, Adele Sandrock. Egy szórakoztató kozmetikai intézet titkárnak életéből vett érdekes története ennek a filmnek mulattatja és a legjobb hangulata hozza a közönséget. — Vasárnap d. u. nagy népszerűségű: KIS-LÁNY MINT TE. Néphelyárak.

Végetért a lévai farsang

A lévai polgár felsóhajt: hála Istennek! És joggal, mert sokat költött, keveselt szórakozott és ritkán mulatott igazán jól. Hiába volt hosszú, programmal tulzsufolt a lévai farsang, mégsem volt farsangi hangulat. Szó-daviz, fekete kávé előtt bámulták egymást az emberek és várták a szabaddító hajnal virradását. Hol van a hiba? Nem lehet mindent a gazdasági viszonyokra tolni, hiszen lehet olcsón is jól mulatni — de sajnos nem Léván. Itt irtó hadjárat a legtöbb mulatság a közönség zsebe és hangulata ellen. Nekünk meg van a bátorságunk hozzá, hogy rámutassunk a hiányokra, amelyek a közönséget távollattíják és elkészerítik. Meg is mondjuk mindjárt.

A beléptidij.

Mindenhol az halljuk, hogy kri-zis, válság, nyomor, nincs pénz, de ezt a szomorú igazságot a rendezők még sem respektálják. Ezerszer halljuk, hogy nem szabad magas beléptidijakat szedni. Lássák be végre a báli korifeusok, hogy 15 Két szedni, enyhén kifejezve, sok. Vegyék tekintetbe, hogy egy állami hivatalnok napi fizetése összesen 30 korona és ha a feleségével el akar menni egy bátra, akkor egész napi fizetését arra kelene fordítani. A magán hivatalnokokról nem is beszélünk, ezek havi 3—400 Két fizetésből kell, hogy megéljenek — de természetesen joguk van ahhoz, hogy szórakozzanak. Ép így azoknak is, akik kezükkel keresik meg a kenyeret: az iparosok és kereskedők. A rendezők valami érthetetlen optimizmusban élnek, meseországban, ezresbankok világában, pedig a valóság csak filléreket és koronákat ismer. Abból van sokat. De így van ez nemcsak a bálokon, hanem a színelőadásokon is. A tényleges színészeknél a legdrágább hely 6—8 a műkedvelőknél pedig 10—12 Két. Annnyival jobbak talán a műkedvelők?

Kezdeté este 8 órakor...

A jámbor közönség átesve a pénztári fogyókúrán, elhelyezve kabátját a drága ruhatárban, bemegy a terembe és vár. Vár egy félórá, egész órá, végre másfél óra múlva kezdődik a mozgolódás, türelmenkedés és azután az előadás. Közben már 10 felé mutat az óra, a sok várakozás fáradtá

és unottá tesz és nincs az a jó program, amely ezt az indokolatlan várandós állapotot megérné és megérdemelné. A türelmetlenebbek a rendezőséghez fordulnak, reklámlálnak: mi lesz, miért nem kezdik? Hja, a lévai közönség — még nincs ill. Ha meg a közönséget kérdezzük meg, miért nem jár pontosan, az a válasz: minek, hiszen Léván semmi sem kezdődik pontosan, mindig egy órát kell várni! És azt hisszük a közönségnek van ígaza. Kíváncsiak vagyunk, ha egyszer 8 órakor zsufoolva volna a terem és kezdeni lehetne, hogy mit csinálna a rendezőség: képtelen lenne időben megkezdeni az előadást. Legyen egyszer már vége ennek a macskaegér harc-nak. Kezdődjenek az előadások pontosan és akkor a közönség rövidesen rá fog szokni a pontosságra. A Járásai Közművelődési Bizottság bebizonyította, hogy egy néhány percnyi várakozás untig elég. Ha pedig a rendezőség nem tud elkészülni 8 órára, akkor hirdesse a kezdetet 9 órára és tartsa be azt, amit a meghívókon és plakátokon hirdet. Ne vezesse félre a jóhiszemű embereket.

A program.

Tegyük fel, hogy a program mégis elkezdődött. Befizettük a nagy és néhez pénzeket, vártunk másfél órát és most azt reméljük, hogy ennek a sok áldozatnak meg lesz a jutalma. Nagyon gyakran csalódunk. A program elképesztően hosszú szokott lenni és ennek megfelelően unalmas. Tele van gígszerrel, rendezési hibákkal, nincs semmi gördülőkenység, az egész úgy néz ki, mint egy lassított film. A jövő generációjának elrettenésére feljegyezzük, hogy Léván 1935-ben, a repülőgépek, a rádió századában este 8 óratól 1/2 (fél kettő) óráig, tehát majdnem hajnalig tartott egy operett előadása — három felvonásban. A világ leghosszabb Wágner-operái sem tartanak tovább 4 óránál. Természetesen ebben az 5 és fél órában már benne van néhány negyedóra várakozás is, ami azonban a lényegen mit sem változtat. A kabarészerűen összeállított műsorok sem kiméletesebbek a közönséggel szemben — éjtél előtt sohasem tudnak befejeződni.

Igen tisztelt rendező urak, hallgassák meg már végre könyörgésünket:

ne tegyenek tönkre a hosszú műsorral, ne kínozzanak a folytonos szünetekkel, várakozásokkal, ne nyujtsák a programot, mint a rétest. A program legyen rövid, szellemes és gyors, hogy

még maradjon időnk és kedvünk a szórakozásra. Léván a halálrafarasztott közönség az előadás után idegennek roncsaival pánikszertien menekül hazá, (Jövő számunkban folytatjuk.)

Lévai szerzők estje

Lévai Ujság rendezésében a helyi szerzők vasárnap, március 17-én a Városháza nagytermében tartják szerzői estjüket, hogy tanúságot tegyenek újabb fejlődésükéről.

A program a szerzők múlt évi termésének legjavát öleli fel és a naqközönség érdeklődésére joggal tart igényt. A zeneszerzők közül Dr Adorján Hugó, aki a múlt szezonban az „Egydolláros menyasszony” című operettjével aratott nagy sikert. Vajda György, aki a nemzetközi dalversenyen díjat nyert, szerepelnek. (Barta Mór is megígérte, hogy legújabb szerzeményeivel vesz részt.) Ezen ismert neveken kívül újabb szerzőket vonultat fel a Lévai Ujság, hogy őket a közönséggel meg-

ismertesse és ezzel intenzív működésre készítse. Bojsza Imre dalaira Hevessi Sándor, a népszerű muzsikussal szerzett zené, Schindler Károly pedig Sass János verseit zenésítette meg.

A költők közül Agárdy Zsigmond, aki tavaly megjelent verseskötete óta sokat fejlődött, a nagytehetségű Pál Imre és a Léván már jól ismert Sass János szerepelnek a műsoron.

A prózai írókat Engel Teri képviseli, aki a Magyar Ujság múlt évi novella pályázatán díjat nyert reális stílussal, közvetlen stílusban írt novellájával.

A részletes programot jövő számunkban közöljük.

Jegyek lapunk szerkesztőségében előjegyezhetők.

Ahogy én látom...

az illetékes tényezőkben nincsen meg a készség arra hogy a kuldulás kérését közmegelegedésre elintézzék. A törvényismerők előtt nem titok, hogy a Szlovenszkon érvényes kihágási törvénykönyv 66. §-a szigorúan bünteti azt, aki nyilvános helyen, vagy házról-házra járva engedély nélkül koldul. Ezt az engedélyt aligha tudja valamelyik koldus felmutatni, akiknek legnagyobb része nem is lévai illetőségű és ezért sem a városnak, sem a város polgárainak nem kötelessége őket támogatni, vagy pláne eltartani. A hétköz minden napján, de különösen pénteken, a koldusok — főként idegenek és cigányok — molesztálják a kereskedőket és a löbbi lakosságot. Ezek a koldusok gyakran a szemtelenség, pökhendiség határait is túllépik és egyenesen gorombák. Azt hisszük, hogy Léván rendőrökben, csendőrök-

ben nincsen hiány. Ne sajnálják a hivatalos közegek a járdatságot és fogdossák össze a koldusokat. A lévai illetőségűeket a város köteles eltartani és ehhez mindenki szívesen hozzájárul, az idegeneket pedig tolonkolják el Léváról és tiltásuk el egyszer s mindenkorra a város területéről, ahogy azt a törvény előírja. Nem lesz értük kár. Gondoskodjék róluk a saját községük. Ezer apró-cseprő dologért jelentetik fel és büntetik könnyörletlenül az embereket, de ott, ahol a tényleges közérdek megóvásáról van szó, felesleges és káros elnézést tapasztalunk. Miért?

Okulár.

— Nagy károkat okozott a vihar.

A legutóbbi február 23-i vihar Vámosladányban háztetőket tépett fel, széna- és szalmakazlakat döntött el. Ványa Sándornak a méhesét fordította fel úgy, hogy két erőteljes méheseládja teljesen tönkre ment.

MADEIRA

Utolsó soraimat, illetve Néked írt levelemet Oijonban adtam fel. Kisebb méretű spanyol kikötő, kopár karsztos hegyektől körülvéve. Voltam a városban, melyben semmi különös látnivaló nincsen, az emberek általában rosszul táplált, szegényes kinézésűek és — piszkosak. Ez egyébként a latin köz-nép jellegzetes tulajdonsága. Öltözékük színes, különösen a nőknél. A csendőrségük nagyon furcsa uniformis. Hasonlít az olasz carabinieriéhoz, a kalpag elől gömbölyű és oldalt két széles szárnya van, bricses, kamásli, a bluzon két széles, keresztibe fektetett riktóan világos sárga szíj, ugyanilyen színű a táskák is. A katonaság is igen gyenge benyomást tesz, vézna, nyápic alakok, régi, még háboru előtti, sőtél uniformisban. Minden lóg rajtuk, mindent lehet rájuk mondani, csak azt nem, hogy „fesákok”. Pénzügyőreik ellenben feltűnően rendezes néznek ki. Ugyátszik ezek mellékesen keresnek. Ha egy hajó a kikötőbe befut, megjelenik a révkapi-

tányságtól egy motorcsónak, rajta egy vezető, aki a kapitányi hidon állva a hajót a révbe bevezeti, 1 orvos, csendőrök és pénzügyőrök. Ha minden rendben van, az utasok kiszállhatnak. A pénzügyőröknek semmi dolguk nincs a hajón, az egész működésük abból áll, hogy potyán esznek és isznak. (Ez ugyátszik a fináncok nemzetközi szokása.) 10-én La Coruna és 11-én Leixoesben kötöttünk ki, jelentéktelen helyek, nem szálltam ki, a hajó az említett 3 kikötőben spanyol, portugál utasokat és Délamerikába szóló fuvarszállítványokat vett fel. 12-én Portugália fővárosában Lissabonban voltunk. Tekintélyes szép város, bent nem voltam, mert onnan leveleket írtam, nem futotta az időből. — Az említett városokban sok új magán és középület, móló épült, mind a háborút viselt államok keserves pénzből, az ottani ipar és kereskedelem is, az állam is fantasztikus összegeket kereselt és nem papírban, hanem aranyban. A portugálok általában — legalább rám — sokkal jobb benyomást tesznek, mint a spanyolok, csak a népszerűtlen

elmaradt állapotban van, az otthoni embereink a portugál kivándorlókhoz képest arisztokraták. Hogy mennyire primitívek, — mutatja az, hogy a hajón a közös étkezéshez sokan félték menni, az első napokban valóságos koplalltak, úgyhogy azután kényszeríteni kellett őket a közös étkezésben való megjelenéshez. A spanyolok nem érintkeznek velük, gyűlölik őket és nagyon büszké, hogy mire — annak csak a jó Isten a megmondhatója.

13-án reggel 6 órakor Madeira szigetének fővárosában, Funchalban kötöttünk ki. A hajóról csónakon bementem a városba. Életem egyik legszebb élménye volt. Mindenkit, aki kint volt elragadtatott ez a hely, de különösen mély halást váltott ki a magyarokból, hiszen tudvalevőleg ide száműzték IV. Károlyt és itt végezte be rövid tartózkodás után, tragikus módon szerencsétlen életét. Emlékszem, annakidején a magyar lapok azt írták, hogy e hely rossz, zord klímája ásta alá a király egészségét. Ostoba, badar beszéd. Tipikus példája az újságírók felületlen, lelkiismeretlen és tendenciózus mun-

kájának. Madeira szigete és különösen Funchal a világ egyik legszebb pontja. Fekvésénél, klímájánál fogva a világ leggazdagabb embereinek üdülő és szórakozóhelye. Az egész város idegen forgalomra van berendezve, rengeteg a park, szálloda, autók, vendégei amerikai és angol nábobok. A város csupa dombon épült, amelyek szélességben és magasságban egymást tullelmedve végül hegymagasságban végződnek. Egyes ilyen emelkedések roppant meredek és a szomszédos domboktól szakadékok, vizeses patakok választják el. Magasságuk általában 200—300 m. és tetejük egy újabb ilyen domb kezdetét jelenti. Ez a terület, mely sűrűn van beépítve, a terrasz-rendszer alapján van megművelve. Ez úgy értendő, hogy egy dombrészt megfelelően kitöltve egy bizonyos magasságig emelnek, a külső részt nyers kővel kirakva a nyert területen építkeznek és kertlet létesítenek. És így épült ház ház mellett, persze nem szabályos utcák formájában, hanem a domb hajlásának megfelelő irányban. (Folyt. köv.)

A TAVASZ HÍRNÖKEI

Kohn és
Kovács

DIVATÁRUHÁZÁBAN

A LEGUJABB SZÖVETEK ÉS SELY-
MEK MÁR MOST RAKTÁRONÍZLÉSBEN,
MINŐSÉGBEN,
VÁLASZTÉKBAN
A VEZETŐHELYET FOGLALTUK EL

A LEGSZERÉNYEBBEN KALKULÁLT SZABOTT ÁRAINK ÁLTALÁNOS MEGELÉGEDÉST KELTETEK; MINDEN ÁRUNK FELTÜNŐEN VAN JELÖLVE A SZABOTT ÁR, AMELYBŐL ÁRENGEDMÉNYT NEM ADHATUNK. KIZÁRÓLAG SZAVATOLT MINŐSÉGEKET ÁRUSÍTUNK. ★ A MEGTEKINTÉS SZABAD, VÉTELKÉNYSZER NINCS

Az állatmonopóliumról

Az állatmonopólium és gazdaadóság rendezése a kormány legközelebbi programjába van véve. Ezt mondotta nemrégiben a Csehszlovák sajtó képviselői előtt Malypetr miniszterelnök.

Az állatmonopóliumról megindult tárgyalások nagy visszhangra találtak a gazdák körében, de annál nagyobb elkedveltséget, sőt — mondhatnánk — elkeseredést váltott ki a kereskedőkben. Ma még csak részleteket tudunk abból az elgondolásból, amelyen majd a hus- és állatmonopólium alakult. A részletes terv még nem készült el, csupán az a váz van meg, amelyre mint ez a gabonamonopóliumnál is történt, a nagyobb szabású tervet felépítik. Hiheletlenül hangzanak azok a hírek, amelyek szerint a husmonopólium bevezetése után nem lesznek több állatvásárok. Állatvásárok a jövőben is lesznek, mert hisz igazonó marhakereskedelem teljesen szabad marad, csupán a vágómarha kerül

monopólium alá. Tej, tojás és vajkereskedelem szintén szabad lesz, a monopólium csupán a nevezett élelmiszerek ki- és beszállítását bonyolítja le. Kivétel a teavaj, melynek belföldi forgalomba való hozatala, csak a monopóliumnak lesz joga.

A monopólium társaság organizációja hasonló lesz a gabonamonopóliuméhoz azon kivétellel, hogy ennek a társaságnak csak a főbb fogyasztó gócpontokon és behozatali monopóliuma lesz. Egyedül ezen társaságnak lesz joga a bevásárlásra és a gócpontokba való beszállításra, amely helyeken hentesárusok, mészárosok és más fogyasztók kötelesek az állatokat ezen társaságnál, vagy ennek bevásárlóinál beszerezni.

Mivel az állat- és huskereskedelem rendezése nagyon komplikált, még jó ideig eltart, míg az állatmonopóliumot letárgyalják és bevezetik.

A szemét

lerakása ezen a helyen 200 Ké pénz-bírság terhe alatt tilos! — ilyen lábla ékeskedik a vasutféle vezető utvonalon ott, ahol a nyári hónapokban a lévai „práter” szokott tanyáznia. Eszerint tehát mindenkinek egyaránt tilos ott szemetet lerakni. Ugy tudjuk a tilalom mindenkire vonatkozik. Ezzel szemben mit látunk: szemetet, sőt szemétdombot. A szemét és trágyakupacok díszes raja sorakozik a szabad térségen, a vasutról jövő idegenek legnagyobb lelkesedésére. Ki rakta, ki hordta oda? Bizonyára ismer-

retlen tettesek, akiket ki kell nyomozni. Nem igen lesz nehéz, mert a szabad térségre szekérszámra hordják a szemetet, trágyát világos nappal. Vagy talán a tilalmat szabó város maga hordja a piszkot? A városra nem kötelező a tilalom? A tilalom tudunkkal mindenkire vonatkozik, mert a közegészség, a köztisztaság érdekében lett hozva, tehát az összklakosság érdekében, mindenki érdekében. Ezt a közérdeket mindenkinek tisztelni kell. Aki erre nem hajlandó, meg kell büntetni. Ellenségünk és bünte-

tésre méltó bűnös mindenki, aki véli az egészségünk a tisztaság törvényei, a hatósági tilalom ellen, még az is ezeket a tilalmakat életbe léptette. Nincs kivétel és nincs pardon!

△ Szőlő oltványok. Badacsony vidéki Szőlőtelep Kezelősége (Tapolca) értesíti a lévai és környékbeli szőlőtulajdonosokat, hogy a szőlőoltványok behozatalát engedélyezték, miért is azok már megrendelhetők a helyi megbízottnál. Dubovszky János, Levice.

— Csak átlátszó poharakban szabad italt kimérni. A kimérő edények mértékitelesítéséről szóló rendelkezések értelmében csak átlátszó üvegből készült edényben szabad italt kimérni. Bádgedényeket nem szabad használni. A kimérő edények lehetnek szögletes vagy kerek hengerek, a kisebb (2 és 1 decis) edények golyó alakúak. Poharak lehetnek kehely alakúak is.

Minek köszönhetik
szakácsok a hírnevüket?

Művészetük titka nem csupán az ételek elkészítésében rejlik, hanem az igazi zsiradék: a Ceres megválasztásában is. Hiszen az ételnek nemcsak jóízűnek kell lennie, hanem a gyöngye gyomor-nak is el kell bírnia. Ceres pedig minden könnyen emészthetővé tesz — és így kétszeresen jólesik!

Csak a Schicht névvel
ellátva valódi

ASSZONYOKNAK
A járásról

A párisi nők híresek arról, hogy nagyon kecsesen járnak. Miért van az, hogy egyes asszonyok járása hajlékony és elegáns, másoké pedig kacsázó és nehézkes?

A járás eleganciája nem függ sem a termettől, sem a súlytól. Vannak középnyagású sovány nők, akik bizony nehézkesek. A kecses járás csupán a kényelemtől függ, mert a kényelem mozdulatainak könnyedségének előfeltétele. Járjunk jó cipőkben. A jó cipő elegáns, de elsősorban kényelmes, viselete nem fárasztó. Hordjunk hosszú sétára alacsony sarkot, az utcára félmagasat. A magassarkú cipő csak szalónba és bálterembe való. Ez nem tilok egy igazán elegáns asszony elől.

Az állandó magas sarok viselete megbosszulja magát, a láb a mártírtornot csak egy ideig bírja. Ezért oly

sok a bizonytalan és csukló láb harminc éves korban. Az egyensúlyozott járáshoz hajlékony és izmos láb szükséges, tehát kultiváljuk az izmokat, a hajlékonyságot és az egyensúlyt.

A fej és a törzs tartásának is fontos szerepe van ebben. Ne kerekítsük ki hátunkat és ne toljuk előre vállainkat, ez csunya és főleg a tüdőnek árt. Járjunk egyenesen, ki a mellett, fel a fejet tülzás nélkül, nehogy az elveszett meszelőrud lenyelésével gyanúsítsanak meg bennünket. Ne lóbbázzuk karjainkat.

Kiséreljük meg ezen szabályok betartását. Eleinte nehezünkre esik, de hamarosan megszokjuk és később majd ösztönössé válik.

Igy tehelünk szert a valóságos „allure sylphide”-re, a harmonikus és kecses járásra.

SUZY.

Hodža a tervgazdaság mellett

Hodža Milán földművelésügyi miniszter Pozsonyban tartott előadást az ugynevezett tervgazdaságról. A földművelési miniszter véleménye szerint a gazdasági krízis a világ legjobb nevelő eszköze. Egész sereg itéletet tört meg és még azokat is rákényszerítette az új utakra, akik eddig régi teóriák rabjai voltak. Hodža kijelentette, hogy ő nem akarja az ipari köröket belolyásolni, de megállapítja, hogy éppen úgy, mint a mezőgazdaságban bizonyos tervszerű módszerek érvényesültek az iparban és helyet szorít magának a tervgazdaság elve. Az ország iparosodása nagy előnyére szolgál a civilizációnak, de egyben bizonyítéka is az ország kultur fokának. Ha azonban az iparosodás egy bizonyos határt túllépett, munkanélküliséghez vezet és akkor megszűnik a civilizáció komponense lenni.

Tervgazdálkodás... Lehet, hogy okos dolog, lehet, hogy idővel valami jó jegesedik ki belőle, de egyelőre a fordított végénél láttak hozzá. A termelést kezdik terv alapján irányítani, pedig a fogyasztást kellene lehetővé tenni. Csinálhatnak tervgazdálkodást, emelhetik az árakat rendeltileg, ha egyszer a fogyasztónak mindig kevesebb a jövedelme. A fogyasztókat kellene tervszerűen termelni, a többi jönne utána magától.

Rekord magasságig
emelkedett a hus-
fogyasztás 1934-ben

A statisztikai hivatal most közzé tett adatai szerint a husfogyasztás 1934-ben rekord magasságra emelkedett. 1929-től 1933-ig állandóan csökkent és különösen 33-ban hanyatlott erőteljesen. Érdekes, hogy a fogyasztás emelkedésével egyidejűen csökkent a külföldi állatok behozatala és a külföldi hus import is.

Még 1929-ben a köztársaság minden lakosára eső fejkvóta évi 28,7 kg. volt, addig 1933-ban 25,4 kg., 1934-ben 28,5 kg-ot tett ki. Az elmúlt esztendőben a Csehszlovák köztársaság lakossága 429.000 tonna husi fogyasztott, 1932-ben 405.000, 1933-ban 381.000 tonna volt az évi fogyasztás. Az elmúlt esztendőben 12,5%-kal javult a hus fogyasztás. Az összes elfogyasztott husnak 98,4%-a belföldi eredetű volt.

A hus fogyasztás emelkedésével párhuzamosan emelkedett a zsir fogyasztás is.

A zsir fogyasztás 1934-ben 82.000 tonna, míg 1933-ban 77.000, 1932-ben 83.000 és 1929-ben 91.000 tonna volt. A fejadag 1933-ban 5,13, 1934-ben 5,44 kg volt. Az elfogyasztott zsir mennyiségéből 62.000 tonna belföldi és 20.000 tonna volt külföldi eredetű.

Hogyan tovább

Tanulmány a mezőgazdák jövőjéről.

Azért adok ilyen problematikus címet, felírást cikkemnek, hogy ezzel is sejtjen engedjem azon érjedőben lévő folyamatot, melyen csehszlovákiai mezőgazdaságunk jelenleg keresztül megy. A háborús évek, majd a gazdasági válság következtében sok vihart szenvedett mezőgazdaság elérkezett azon stádiumhoz, hol valamit tenni kell vele külső hatalomnak, mert a maga erejéből már nem bír megállni. Hogyan fejlődjék tovább, melyik a helyesebb út, a többtermelésé, vagy a tervgazdálkodásé?

A gabonamopolium?

Mindazon intézkedések és kormányrendeletek, melyeket az állam mostanig kibocsátott, csak kísérletek és próbálgatásai annak, hogy hogyan is kellene. Kívételt képez a gabonamopoliumról szóló rendelet, mely mint egyetlen pozitív intézkedés, teljes mértékben megállja a helyét. A monopolizáció ellenben már most foglalkozik a jövő évi lehetőségeivel, mivel a gabonavetési terület 5%-kal nagyobb a tavalyinál, mi lesz egy közepes, vagy esetleges jó termés esetén? Hogyan lesz képes felvásárolni a gabonát, ha még ezen evről is cca 30.000 wg. gabonafőlesleg marad? Nagy probléma, ha meggondoljuk, hogy bizony az ideai átvétel is nehezen bonyolódik le s azon 10.000 wg. jugoszláv búzát, mit a monopolizáció vásárolt s melyből még csak 600 wg.-t vett át, februártól júniustig 1.000 wg-os tételekben át kell vennie.

	1933. VII. 1.	1934. VII. 1.	Különbség
Csehország	1.611.609 drb.	1.705.927 drb.	5,9%
Morvaország és Szilézia	973.625 "	1.145.166 "	17,6%
Szlovénia	644.970 "	956.539 "	45,2%
Ruszinok	83.892 "	100.205 "	19,4%
Összesen:	3.314.123 drb.	3.887.837 drb.	17,3%

Amennyiben tehát évente ilyen arányú emelkedés lenne, úgy még szörványos sertésvész esetén is, a jelenlegi sertésállomány pár év alatt megduplázódna. Törödni kell tehát ennek ellenkezőjével. Nézzünk meg ebben egy párját hetivásárt, hogyan alakul: felhajtás: 1.684 drb. belföldi sertés, 1.558 drb. külföldi sertés. Ebből 166 drb. lengyel, 252 drb. román, 461 drb. jugoszláv és 279 drb. magyar. Az ár majdnem egyforma, vagy a belföldi, mint a külföldi sertéseknél. Szinte érthetetlen, miért kell ilyen arányú külföldi behozatalnál a belföldi hízalást csökkenteni, mikor sem árbeli, sem minőségbeli eltérések, mert Csehszlovákia mindenkor a keresetnek megfelelő súlyú és minőségű hízósértést tud előállítani. Nem lenne-e célszerűbb a felesleges gabonamennyiség denaturálása által nyert takarmányt így feldolgozni. A behozatalt csökkenteni, a vasúti tarifa rendezése révén a belföldi sertési versenyképessé tenni. A szállítás díja u. i. nincsen arányban az állatok értékével, az pl. egy wg. birkánál cca 50%-át teszi ki az állatok értékének. Nem látjuk tehát a kellő céltudatosságot az állattartásra vonatkozó intézkedéseknél, nem lehet csak az egyik oldalán a termelőt szabályozni azt, ami a másik oldalon a behozatalnál nincsen szabályozva. Ugyanígy van az állattartás többi ágiban is és ezért félnek a termelők a tervezett állatomopoliumtól, melynek szintén különféle változatait tervezik.

Az állatomopolium.

Szó van arról, hogy az állattartás,

Foglalkozik a gabonatársaság azon terével is, hogy a felvásárolt és felesleges gabonakészletek egy részét denaturálja, mint erőtakarmányt vételi vissza a termelővel. Tehát a meghatározott áron vett gabonát olcsóbb áron szállítja vissza. Ha u. i. ezen denaturált gabonafélék ára pl. a tengeri, vagy árpa átvételi áránál magasabb, úgy a termelő nem veheti igénybe, inkább nem jelenti be árpa, vagy tengeri készletét, miáltal megtakarítja a fuvarát, meg a monopolizációval és ezen terményeit takarmányozza fel állataival. Ha pedig a denaturált gabonafélék ára alacsonyabb lesz az árpa és tengeri áránál, úgy a manipuláció differenciáját a monopolizáció kell, hogy ráfizesse, mely ráfizetés ugyan csak a termelők kárára másoldalról megtérül.

A sertéstartás szabályozása.

Helyes lenne fenti elgondolás azon esetben, ha az állatnevelés és tartás rentábilis lenne. Már pedig az állattartás, különösen a hízalás mezőgazdaságunk jelenleg legimproaktívabb ága. Hogyan emelheti egy gazda állat és hízóállományát ennek tudatában? A denaturált gabona visszajuttatása a termelőhöz pedig csakis azt célozhatja, hogy az állatállomány növelve legyen. A sertéstartás és hízalás már szabályozva van. A termelő normális körülmények között nem tarthat 6 anyasertésnél és 50 hízónál többet. Nagyon érthető ezen rendelet kibocsátása, ha pl. összehasonlítjuk az 1933. és 1934. évek sertésszámlálási adatait:

úgy mint a sertésnél szintén szabályozva lesz, vagy pedig a nagyobb városok kapacitása lesz megállapítva, mint az jelenleg Ausztriában van. Ezen utóbbi lenne az egészségesebb megoldás, mert ennél a termelő még sem károsodnának úgy, mintha egyszerűen kontingentálnák, hogy melyik termelő hány állatot és melyik állatnemből tarthat, vagy hízalhat. A cukorra pértelmes kontingentálásánál alapul vették az utolsó 3 évi leszállított mennyiség állagát, amely gazdaság azon 3 évben nem termelt répát, attól többé a cukorgyárak nem vehetnek át. Ha az állattartás korlátozását is hasonló módon vinnék keresztül, úgy pl. igen sok gazdaság, hol az utóbbi évek gazdasági nehézségei miatt hízalás nem volt, — nem is hízalhat többé. Hogyan fogják ezen gazdaságok kiőregedett igásállataikat értékesíteni, vagy a rájuk kényszerített denaturált gabonát mivel fogják feleltetni. Nem lenne-e helyett egyszerűbb a behozatalt beszüntetése és a belföldi állattartás fellendítése?

A vetésterületek szabályozása.

Mi, Csehszlovákia termelői ki vagyunk téve annak, hogy rendeleti uton lesz kimondva az állattartás lehetősége, ugyanígy közel vagyunk ahhoz, hogy a vetési terület is szabályozva lesz, úgy, mint van a dohánynál és a cukorrépánál, úgy lesz a búzánál és minden más növényenél is, Senkitől sem fog a gabonatársaság több terményt átvenni, mint egy meghatározott mennyiséget. Kistermelőknél ez könnyen eliminálható lesz. A feles-

leget családjukkal egyszerűen felélik, de mit csinálhat egy nagyobb termelő? Kénytelen a sorsra és a paragrafusokra bízni magát. Ki van téve annak, hogy eladhatatlan gabonamennyiség fog magtárában feküdni, az adó és szociális terhek ellenben nem várnak, azok nem lesznek a kontingentált termőterületre tekintettel. Hová fejlődik így az egyéni, célirányos gazdálkodás?

A háboru utáni évek jelszava volt a többtermelés. Itt nyilvánul meg az egyéni tehetség, a szakképzettség. Emberi tulajdonság, hogy mindenki képességének megfelelően többet akar elérni és többet akar kihozni a földből is. Jöhet még idő, midőn a mezőgazdaságok termőképességét nagyon is emelni kellene, már pedig nincsen az a paragrafus, mellyel a földet nagyobb hozamra lehet kényszeríteni, mint az egyéni érdek reményében kifejtett munkával és szakludással. Most a választra tért Csehszlovákia mezőgazdasága, merre, a többtermelés, vagy a költött tervgazdálkodás felé? Nehezen adhat választ valaki, melyik lenne megfelelőbb. Így nekünk mezőgazdáknak erős és jogos kételyeink vannak jövőnkkel illetőleg. Hogyan tovább? —sz—ó.

A fürdésről, vízvezetésekről és csatornázásról

II.

Középkori fürdők.

A középkori fürdők rendszerint kertes híri házakban nem annyira a tisztálkodás céljait szolgálták, mint a kéjelgők lesti vágyainak kielégítését. Azért egyes főri palotákban elvéve ugyan fürödtek, de erre a célra még nem is voltak külön kádjaik, a mosdótálat sem ismerték és köztudomásu, hogy XIV. Lajos francia király életében nem fürdött. Ennek következtében az akkori kor gavallérai és hölgyei nem éppen voltak nevezhető tisztaság kedvelőnek és hogy testük piszkosságát leplezzék, nem vízhez, hanem pudrhez és kenőcsöz folyomdakt, miután a nem mosakodás következtében nem kimondottan finom illatot terjesztettek, melyet kénytelenek voltak részben illatszerek mértékeltelen használatával amennyire lehetett elviselhetővé tenni. Az orvosok és laikusok körében az a szent hit volt elterjedve, hogy a víz kimondottan károsan hat a szervezetre. A Napkirály Udvara tehát ragyogott a piszoktól. De a mi váraink sem néztek az ki másképpen. — Végre a múlt század közepe felé, mely előhírműke volt a mi mai érárnak, lassan, de már szélesebb körökben szokássá vált a fürdők rendszeres használata. Fokozatosan szükségessé vált, főleg a nagyobb városokban a víz rendszeres szállításával törödni és megszülettek az első városi vízvezetékek sok századdal a római vízvezetékek után.

Modern vízvezetékek.

Ahol arra van lehetőség ma inkább forrásvizet használnak vízgyűjtés céljaira. Hegyes országokban gleccser vagy hegyi patakok vizét dűzasztják és ezt vezetik sok kilométeres acélcövekben városokba vagy ipari centrumokba. Ez a víz természetesen gondos tisztításnak van alávetve és az ilyen vízgyűjtő telepen techaikai személyzetten kívül vegyészeti ügyelnek arra, hogy az ivóvíznek a szükséges minősége meg legyen. Nagyon fontos, hogy az ivási célokat szolgáló víz ne legyen sem

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Nikkelezési és műköszörülés, műhelyemet áthelyeztem Szepesi utcából a JOZEFCEK-féle házba, MÁRTONFFY UTCA 1

KMEŤO BÉLA,
galvan. technikus és műköszörülés

Tudod-e, Édes!?

Tudod-e, édes, mi az a „Szépség“!?
Két sziv harca, hogy egymást ériék!
Öröme bánat! — bánatra öröm!
De jajt se követ örlő közöny!
Mikor tavasz! vagy ősz az élet!
De tél soha! — Enyészlet!

Tudod-e, édes, mi az a „Jóság“!?
Megérteni a mások gondját!
Koldusnak ételt, kenyeret adni,
Didergőt kicsit belakarni!...
Légy jó, de ne várj mit sem érte!
Jóságunk úgy se jó a bére.

Tudod-e édes, mi az az „Igaz“!?
Élet utján egyellen vigasz!
Kinek az igazság a vezére!
Sohase eshet le a mélybe!
Az igaz bátran lép előre!
S ér célhoz, ... vagy a temetőbe!

Pál Imre

tul kemény, sem túl puha. A puha víz nem oltja kellőképpen a szomjúságot, a kemény víz pedig káros befolyással van a csővezetésekre. Meg kell tartani a közeputat. A vizet baktériumoktól, rothadó szerves anyagoktól és egyéb mechanikai tisztálalanóságoktól mentesen kell szállítani és ezek szükségessé teszik a leggyakoribb esetekben, hogy a vizet különleges szűrő, puhító és egyéb tisztogatósi műveleteken keresztülvezessék. Olyan városokban és országokban, ahol nem rendelkeznek megfelelő kvalitású ivóvizekkel, vagy pedig ezek teljesen hiányoznak, úgy mint pl. minálunk a síkságon a víznyeresnek módja rendszerint szükségessé teszi egy dombon vagy magaslaton rendszerint föld alatt épített tartányokba felszivattyúzva. Ezek az úgynevezett gravitációs vízvezetékek, mert ezen tartányokból a víz saját súlyánál fogva nyomul be a város vízvezetékcsőrendszerébe és ezekből ágazik el aztán az egyes lakóházakba. Azon városokban, melyekben lehetetlen síkságon való fekvésük miatt a gravitációs uton történő vizszolgáltatás a vizet a szivattyúból nem víztartányokba, hanem zárt szélkazánba préselik. Ezen szélkazánok sok m³ űrtartalmu, légmentesen zárt edények, melyekbe hogyha vizet beszívattynak, a bennük lévő levegő egyre jobban préselődik és a préselt levegő expanziója szorítja a vizet magas atmoszférákkal a város csőhálózatába. Ez a fajta vízvezetéknek a legmodernebb és nagyban megfelel a nálunk is használatos hydroforos házi szivattyutelepeknek.

A lévai vízvezeték.

Tekintetbe véve a lévai állapotokat, lehetséges volna egy gravitációs vízvezeték, melynek szivattyu telepe, vagy a tisztított Perc vizét nyomó fel egy mondjuk a Kálvária dombon földre épített tartányba, vagy pedig kutak furása volna szükséges, az azonban egy sokkal drágább megoldás, mert Léván jó minőségű ivóvíz, mint ahogy azt eszközölt furások már meg-

mutatták, kb. 60–70 m. mélységben található csupao. Lehetséges és kívánatos az a mód is, hogy a szomszédos hegycsúcsról valamely forrás vizét vezetnék a városba. A vízvezeték meg-

építése Léván sürgős és főleg a csatornázás nem túl hosszvas halasztást. A csatorna lehetőségeivel a következő cikksorozatunkban fogunk beszámolni. (Folyt. köv.)

Uj foglalkozás

Az új mesterségek száma egyenes arányban fejlődik a munkanélküliség szomorú emelkedésével. A vásári árusok divatja elmúlt, leginkább azért, mert a nagy áruházak bejáratai előtt csak úgy hemzseg az alkalmi ragasztó árus, gyorstalpaló, ruhaakasztó készítő stb. és számuk kétségtelenül túlhaladja a vásárlók számát. Sajnos több az eszkimó, mint a foka.

Párisban elég egy kis élelmesség a mindennapi kenyér biztosítására. Élő példa rá az a magyar munkanélküli, aki a gazdagok által lakott negyedek aszfaltjait rója a hátán a következő leírással:

*Kutyasétáltató.
Óránként két frank.*

Aki ismeri Páris és a franciákat, az tudja, hogy itt a háziállatok tartása valóságos vallás. Minden polgári családban találhatunk macskát, kutyát

vagy papagályt. Az excentrikus emberek néha a párdackölyökig viszik tulajdonságba ezt az egyébként igen megbecsülendő szokást. A párisi ember rendszerint igen elfoglalt napközben és így születhetett meg a mai kutyasétáltatóknak egyszerű kis foglalkozása, ami annyi élelmességet árul el, hogy viszont eladásra is jut belőle. Sok üzlethele is van Hajdu barátunknak, mert állandóan 3–4 kutyát tart poráron. Négy lábú gondozottjai naponta 40–50 frankot biztosítanak neki.

Természetesen ebből sem hiányzik a vidám, a komikus oldal. Képzelnék csak el egy kényelmésen cammogó hatalmas dán véreb mellett egy nyelvet kiöllő loholó kis japán pinszi kutyát...

De hiába, aki élelmes, az soha sem elveszett ember... Paly.

★

Adólavina a láthatáron

A városok, községek és járások adósságainak rendezése során új pénzforrások megnyitása vált szükségessé. Ezt természetesen nem lehetett más-kép elérni, mint új adók bevezetésével. Néhány új adónemet az állábbiakban ismertetünk:

Műzsir adó.

A kormány a növényi eredetű műzsírok termelési kontingensét 480.000 q állapította meg és minden kilo után egy korona adót vetett ki. Eszerint tehát 48 millió Ké remélhető adóbevétele. A pénzügyminiszter felhatalmazást kapott ezen árak maximálására is. Az adót közvetlenül a termelő fogja fizetni.

Sütőpor adó.

Az élesztő megadóztatása következtében a sütőporok nagy előnybe kerültek és az élesztő rovására fogyasztásuk egyre jobban emelkedett. Ezen a sütőporokat csak adóbélyeggel ellátott csomagolásban szabad forgalomba hozni, amiből 8 milliót remél a kormány az önkormányzati testületek szanalási alapjának biztosítani.

A szóda és ásványvizadó.

Lévát főként ennek az adónak a bevezetése érinti súlyosan. Nálunk a

rossz kulfiz következtében nagy a szóda-, kristály- és ásványvíz fogyasztás és megadóztatásuk folytán drágábbak lesznek. Megadóztatják a limonádét az u. n. krachedit is. Az adó illetéknél elég jelentékeny: ásványvíznél 50, limonádénál 20, szódavíznél 10 fillér. Ha a drágulás következtében a fogyasztás nem csökken, úgy ez az adó évente mintegy 15 milliót fog jövedelmezni.

Ecetsav adó.

Az ecetet, — amely kontingens alá eső monopólium árucikk volt — lassan kiszorította az olcsó ecetsav, a mely most szintén meg lesz adóztatva: ez is további 8 milliót jelent.

Az új adókra vonatkozó kormányjavaslatok már ki vannak dolgozva és rövidesen életbe is lépnek. Ezzel azonban még koránt sincs vége az új adók sorozatának. A kilyukadt adózsákból tovább ömlik az áldás, újabb adók következnek:

A bor és a jövedelem adó felemelésén kívül rövidesen jön a benzinadó és utána a beretvapengék, gramofonok és gramofontűk megadóztatására kerül a sor. Egyenlőre izelítől azt hisszük, ennyi is elég. Talán sok is. ★★★

A Lévai Strandfürdő

A Lévai Ujság terve a partparti strandfürdőre vonatkozólag a város lakosságának minden rétegénél nagy érdeklődéssel találkozott. Szerkesztőségünknek naponta érdeklődnek az ügy állása felől. A nagyszámu érdeklődőknek a következőket válaszoljuk:

A Lévai Ujság közbenjárta a beszercebányai vízjögi osztálynál és azt az információkat kapjuk, hogy elvileg nincsen akadály a terv megvalósításának. El kell készíteni a szükséges számításokat, tervrajzokat, amelyek a partok átalakítására, a kiemelendő földmennyiségre és a felhasználandó

víz mennyiségre vonatkoznak. Az ezen mellékletekkel felszerelt kérvényl remélhetőleg még március folyamán be lehet nyújtani az illetékes hatóságokhoz.

Az ügy tehát folyamatban van és minden remény meg van a kedvező elintézésre.

MEGNYILT
PRIMUS

HENTESÁRU ÜZLET ÉS FALATOZÓ SZEPESSI UTCÁBAN
Mindenféle hentesárú és prágai sonkák állandóan frissen a legjobb minőségben kaphatók

Ima.

*Egy csendes bus napon
Mikor ur bennem a bánat,
Hallgasd meg, uram, gyenge
Erőtlen imámat.
Hozzád űz a lelkem,
Szent karodba vágyom,
Ölelj magadhoz,
Te vagy imádságom,
Te tudod a ltkom,
Te tudod a bűnöm,
Nevedért minden bűnöm
Szívemből kiűzöm.
Egy csendes bus napon,
Mikor ostromol a bánat,
Hívásodra esendben
Elmegyek utánad.*

Gulay Alajos, Zsigárd.

Könnye.

*Honnan jönnek, hová mennek
Ki tudná azt megmondani?
Csak folynak, folynak egyre folynak
A szív ezüst patakjai.
Vannak harag s bánat könnye,
Örömkönnye, mind ritkábbak
De jaj! azok mik benn maradnak
Jéggé fagyva mit csinálnak?...
Az emberek minden könnye,
Egy jolyammá dagad egyszer.
S áthullámszik a világon,
Hogy a bánatot elsőpörje.*

Pataky Gitta.

Hírek

— **Ismeretterjesztő előadás.** Dr Guba János február 26-án este a Juventus SK. önképző körében „A higienia fejlődéséről” tartott igen értékes előadást.

— **Áthelyezések.** Kardhordó Ödönt a lévai járásbíróóság büntetőügy osztályának bíráját a felsőbíróóság Vág-sellyére vezető járásbíróának helyezte át. Kardhordó új állását még a múlt hét folyamán elfoglalta. — A lévai országos kórház igazgatója Buchanec Metod március elsejével Turócszentmártonba lett áthelyezve és eltávozott Léváról. Kórházunk kiépítése nagyon sokat köszönhet az elsőrendű szervezőnek, akinek szavára, véleményére, kívánságaira sokat adtak az illetékes helyek, a pozsonyi Országos Hivatal. Vydlicka Jaroslav dr. főorvoson kívül neki köszönhető a lévai kórház kiépítése, modernizálása.

— **Masaryk-falu Palesztinában.** Csehszlovákia zsidósága a köztársasági elnök 85. születésnapjának méltó megünneplésére egy koloniat létesít Palesztinában, amely hivatal lesz a nagy emberbarát kiváló érdemeit örök időkön át hirdetni. Ezen akcióból a lévai zsidóság is ki veszi részét, amennyiben az egyes tagok havi hitközségi adójuk felét ajánlották fel a nemes célra.

— **Lévai szerzők estje.** Március 17-én a „Lévai Ujság” rendezésében a fiatalabb lévai szerzők nevezetesen írók, költők és zeneszerzők művei kerülnek bemutatásra a Városháza nagytermében délután fél 5 órai kezdettel. Részletes programot legközelebb közöljük.

— **Köszönet.** A járási ifjúságot védő egyesületnek Léván ajándékol adtak: Vítver Vámosladány turót, Klein Benő utódó 100 kg. rizst, Szokol Béla 6 és fél kg. babot, Prachár István 5 drb. perselyt. Nevezett urak fogadják ezután is a szegény és elhagyott gyermekek nevében az ajándékokért a fent nevezett elnökség legahálásabb köszönetét.

Hevesi

Vannak nevek, amelyek idővel fogalmakká válnak. Egy ilyen fogalom-má vált név Léván Hevesi Sándor és bátran hozzátehetjük zenekara: Ungár Pista, Hevesi Ferenc, Gelléri Bandi, Kaner István Hosszu idők óta muzsikálnak Léván, egyaránt jól és szépen: dall, nótát, slágert, műdalokat, tánczenét, podpourrit, operát, mindnyájunk szórakoztatására és gyönyörűségére. Hevesi Sándor és zenekara hozzájárult ennek a városnak a szívéhez s azt a sok élvezetet, amelyet muzsikájával mindnyájunknak szerzett, aligha fizetjük meg a tálcára letett garasokkal. Hevesi Sándor ember és művész, érző lélek, aki foglalkozását, a hívés az elhivatottság magasságáig tudja emelni. Csengő bariton hangjával, zengő hegedűjével üdit, vidit, érzéseket oll, bánatot felejtet. Minden vendége nevében az idei szomorú farsang befejeztével barátsággal szorítunk kezét a Mesterral és köszönjük neki és zenekara minden tagjának mindazt, amit csak érzések viszonzásával lehet honorálni.

— **A Chewra Kadischa Szentegylet** rendezésévi közgyűlését március hó 12-én, kedden délután 5 órakor tartja a hilközség tanácstermében.

— **Dr T. G. Masaryk** Köztársasági Elnök úr 85-ik születésnapja alkalmából a levicci zsidó testület a következő ünnepségeket rendezik: Március 7-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor ünnepélyes istentisztelet a templomban, ünnepi szónok Frieder Ármán, főrabbi Zvolenből. Csütörtökön este 8 órakor kulturelőadás a Makabi Otthonban (Teleki-u. 16.) Előadó Frieder Ármán, főrabbi. Téma: a zsidóság szellemi pillérjei. A rendezésé ezuton kér minél nagyobb megjelenést.

— **A keresztény munkás-egyesület mükedvelő gárdája** február hó 25-én 9-szer adta elő nagy sikerrel Erdélyi Mihály hangulatos operettjét „A csókos regimentet”. A közönség szűnni nem akaró tapsaival honorálta a szereplőket. Csiba László a szögyéni köllő vendégszerepelt ki-egyensúlyozott játékával bemutatva a közönségnek, hogy nem csak jó költeményeket tud írni, de hü tolmácsolója is annak, amit vállal. A rendezés Akács Józsefet dicséri, nem csak lelkesedését vitte a rendezés nehéz feladatában, de felkénke e téren megnyitalkozott szépségeit is. Ily hozzáértő erővel csak azok produkálnak, akik hisznek a gondolat és a szépség halhatatlan ősi erejében. A zenekart Sinder Rudoll dirigálta. A keresztény munkás egyesület kiérdemelte a közönség további érdeklődését és támogatását.

— **Elgázolt a vonat egy koldust.** Az elmúlt héten a Csata—Zalaba között a vonat elgázolta Valent István 70 éves koldust. Az idős koldus süket volt és nem hallotta, hogy a mozdonyvezető fűtyült. A gázolás után a vonat felvette a súlyos sebesülte, de az még a kórházba szállítás előtt a vonaton meghalt.

— **Kérelem.** A lévai járási ifjúságot védő egyesület egy itteni önhibáján kívül nagy nyomorba jutott jobb család 15 éves, II. polgárit végzett egészségés leánygyermekét szeretné elhelyezni családhoz bármily munkára, vagy gyermekek mellé Léván vagy környéken. Ha valakinek szüksége lenne az említett leányra, kérjük, hogy támogasson bennünket s legyen ezzel is segítségünkre a nyomor leküzdésében. Bővebb adatokkal szívesen szolgál az egyesület titkára.

— **Üzleti záróra március 7-én.** A kereskedők és iparosok közös gyűlésen elhatározták, hogy az Elnök Úr születésnapján délelőtt fél 10 órakor zárják üzleteiket.

— **Társasutazás Olaszországba.** Az államvasutak bratislavai és kassai igazgatósága és a csl. utazási és szállítóroda „CEDOK” együttműködően f. évi április 15-től—25-ig, a husvétii ünnepek alatt gyorsvonattal társasutazást rendez Olaszországba — Bologna, Florenz, Róma, Nápoly, Capri a kék-barlanggal, Pompei és Benát megtekintésével. Utiköltség teljes ellátással és kalauzálással együtt Pozsonyból III. oszt. 1769 Kč, II. oszt. 2155 Kč. A résztvevőknek ezenkívül 53% meneltjegy kedvezményre van joguk az otthoni állomásuktól a csatlakozó állomásig és vissza, a különvonatra szóló utalvány alapján. Jelentkezéseket elfogad minden állomás. Részletes programok a jelentkezőlappokhoz lesznek csatolva.

— **Baleset Magyaradon.** Bongya János gazd. munkás az erdei munkálatoknál komoly sérüléseket szenvedett. Egy a hegy oldalról ismeretlen okból alá zuhanó kő reá esett s súlyos csonttöréssel a lévai kórházba szállították.

— **Kerékpározók.** A Juventus SK kerékpár szakosztálya megalakult és a szervezkedés munkája intenzíven folyik. A kerékpár sport híveit az egyesület felkéri, hogy a szakosztályba lépjenek be és vegyenek már részt az első kiránduláson is, amely március 17-én lesz megtartva. Útirány: Léva—Verebély. Taglétvétel naponta az egyesület László u. 6. sz. helyiségeiben.

— **Pincebetörések Zalabán.** Az elmúlt hét egyik éjjelén a zalabai szőlőkben 8 pincébe betörték, ahonnan a jobb minőségű borokat a betörők elvitték, míg a silányabbakat kieresztették a hordókból. Tetemes kárt okoztak. Másnap, mikor kitudózták a pincebetörések, a falu lakosságának nagy része a szőlőhegyre ment és ezalatt a faluban tartózkodó cigányok besurrantak a gazdátlanul maradt lakásokba, ahonnan a kezük ügyében akadó holmikat elemelték. A csendőrség fogdosta őket össze.

— **WIZO márc. 19-én** rendezi vidám halvacsoráját a Stránszky étteremben.

Megindult a tavaszi építkezés

A főútcán a múlt héten nagy élénkség volt észlelhető. A helyi viszonyokkal nem ismerős szemlélő könnyen azt hihette volna, hogy talán az üzletek forgalma lett nagyobb. Ezzel szemben a valóság az, hogy a kereskedők hurcolkodtak és ez volt a nagy jövés-menés. Először Blumenfeld drogéria emelt magának ideiglenes hajlékot a Népbank előtt, majd Neumann Géza hurcolkodott át a szemben lévő Deutsch Izidor üzletének egyik felébe, ahol az építkezés befejezését fogja bevárni. Végre csüörtökön elkezdődött a rombolás, ami minden építkezésnek előfeltétele. Közben a Frommer ház, a híres Steiner-sarok átépítésére is megtörténtek az előkészületek. Új, modern üzletet épít Holczmann Ernő is, a Sbor lévai fiókját.

Természetesen az érdeklődők nagy tömege szemléli naponta a Bolemann sarokról a lebontási munkálatokat és elégtétellel állapítják meg, hogy — Léva mégis csak fejlődik. A város közepéből eltűnik a régi rozoga épület, hogy helyébe modern palota épüljön.

Amilyen örömmel tölt el minket is a főútcái szabályozással összefüggő építkezések megkezdése, épp oly sajnálkozással kell konstatálnunk, hogy a város löbbi részén nincs előkészületben lényegesebb építő munka. Mi lesz a munkára várók, az egész télen keresztül reménykedő munkanélküliek százaival? Már a tavasz sem hozza meg a nyomor enyhülését? Nagyon elhanyagolja ezt a várost minden miniszterium: a belügy, amelynek járási székházat kellene építeni; az igazságügy, amelynek járásbírói-ság kell; a hadügy, amely kaszárnyát akar, de mindez csak terv, ígélet — semmi. Az ötletek felmerülnek és elmerülnek, ez minden ami történik és közben a nyomor végleg az elkeseredettség örvénye felé taszítja a reménytelenek ezreit.

Apró hirdetések

Minden szó 50 fillér, a legkisebb hirdetés ára 5 Kč.

Kiadó lakásokat és butorozott szobákat lapunk előfizetői részére ingyen közlünk. — Azok, akik nem előfizetői a Lévai Ujságnak, a hirdetés egyszeri közléséért 2— Két fizetnek. A nehéz gazdasági viszonyok között lapunk ezzel kíván olvasóinak segítségére lenni.

Butorozott szoba
emeleten különbejárattal, fürdőszoba használattal kiadó.

Alig használt, nikkelezett
villanyvasaló eladó.

Modern 4 szobás lakás
fürdőszobával okt. 1-re kerestetik a belvárosban.

Belvárosban 3 szobás
lakás mellékhelyiségekkel kiadó.

Tolnai Lexikon
első 6 kötete jutányos áron eladó.

3 szobás
udvari lakás április hó 1-re kiadó belvárosban

Címek a kiadóban, Štur utca 3. szám.

Három szobás lakást
keresek udvarral és kerttel.

Házat keresek megvételre modern lakással belváros területén.

Használt írógépet veszek

Egy szoba, konyha
és mellékhelyiségekkel álló lakást lehetőleg a város belterületén márc. 1-ére vagy 15-ére keresek.

Uj adómentes két szobás, modern ház eladó Perec utca 1/b.

Eladó Praga Piccolo autó üzemképes állapotban.

Štur utca 3. szám.

Sport

Juventus — Makabea ping-pong mérkőzés
csüörtökön, március 7-én a Denk nagytermében, amely a lévai hegemoniát lesz hivatva eldönteni az asztalteniszben, d. e. 11 órakor kezdődik. Beléptidij klubtagoknak 2 Kč, egyébként 3 Kč. A mérkőzést nagy érdeklődés előzi meg.

A déli kerület elnöke nyilatkozik a Lévai Ujság munkatársának

Sporttudósítónk felkereste a lévai sportemberek népszerű „Gyula bácsiját” a déli kerület elnökét, aki a feltett kérdésekre a következőképpen válaszolt:

Hogy született meg a Déli kerület?

A volt nyugali kerületben hol a pozsonyi és vidéki egyesületek egy ligában játszottak a pozsonyiak elégedetlenek voltak a vidékiekkel (nagy részben preszlizsüket féltették). A vidékiek látván, hogy a közös működés nehézségeibe ütközik, kényszerülve voltak a nyugati kerületből kiválni és az új, déli kerületet megalakítani.

Hátrányára van-e a szlovenszkoji futballnak a szétválasztás?

Nincs igazuk azoknak, akik visszahívják a régi nyugati kerületet. A szétválasztásnak nincsen semmi sportbeli hátránya, mert a déli kerület csapatai között látjuk a régi kerület legerősebb csapatait. A nivó nem csökken, erre bizonyítékul szolgálhatnak a kerületek közötti és nemzetközi mérkőzések. S ha valami nivó csökkenés tapasztalható, ez általános jelenség, ami a gazdasági krízisre vezethető vissza. A közönség érdeklődése sem csökken, mivel az alsóbb osztályból előrerukolt csapatok igyekeznek az I. osztályba beilleszkedni és ambicionálják, hogy a régi I-ső osztályú egyesületek elébe kerüljenek.

Ártott-e a divízió a déli kerületnek?

Feltétlenül ártott, főként két okból. Az első az, hogy a kerület legerősebb csapatát kivonták a kerület bajnoki küzdelmeiből, a második pedig az, hogy a nagyközönség figyelme a divíziós küzdelmekre terelődött.

(Folyt. köv.)

Olcsóbb lett a

„Bata”

SZÉN

100 kgr Kč 17.—
HÁZHOZ SZÁLLITVA!
KOKSZ KÁLYHÁBAN 50% KEVERÉSSEL NAGYSZERŰ TÜZELŐ!
Megrendelésre azonnal szállítja:
DEUTSCH ÁRMIN
szállító cég Kálnai u. — Tel. 82

KÖZGAZDASÁG

Hivatalos gabona árak: A Monopólium Társaság márc. hóra lévai paritásában a következő árakat állapította meg: buza 159/10, rozs 118/—, közép sörárpa 125/—, takarmány árpa 115/—, zab 123/40, kukorica 119/—, kukorica (fehér) 114, kukorica cinquin. 134/— Kč

Vásári árak a lévai március 4-i állatvásáron:

üsző	3.— 3.50
borjú	4.— 4.50
bika	2.80 3.25
tinó	3.— 3.75
lehen	400.— 1800.—
malac párja	90.— 120.—
stüldő malac	220.— 250.—
anya disznó	300.— 400.—
hízó disznó	430.— 510.—

Egyéb magvak piaci ára márc. 2-án:

Bab (fehér)	95.— 110.—
Mák	350.— 390.—
Vörös here	900.— 970.—
Lucerna	600.— 650.—
Burgonya (rózsa)	70.—
Burgonya (gyári)	25.— 35.—

Valuták:

német márka	928.—
magyar pengő	458.—
svajci frank	774/50
angol font	112/50
olasz lira	203/65
amerikai dollár	23/50
francia frank	157/75
osztrák schilling	451/50

„LÉVAI UJSÁG” gazdasági, kulturális és kritikai hetilap. megjelenik minden szerdán. — Főszerkesztő: Dr. STRASSER ELEMÉR. — Feltöltés szerkesztő és kiadó: AKÚCS ERNŐ dipl. agr. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Léva, Štur u. 5. Telefon 19. — Nyomja: FODOR utóda Lánca Jenő nyomdája Léva, Szepesti u. 28. — Előfizetési díj: egészévre 40., félévre 20., negyedévre 10.— Kč, egyes szám ára 80 fill. — Három példány megvásárlása egyéves előfizetésnek számít. — Hirdetéseik tarifája szerinti Fodor papírkereskedésben adhatók át. Telefon 70. — Gyakori hirdetőknak áronemlény. — Kéziratokat a szerkesztőséghez küldendők. Kéziratokat nem adjuk meg és nem adunk vissza. — A postabélyeg használatát a bratislavai posta- és távírdaligazgatóság lévai feladókahelytel 109.76. V—1934 szám alatt engedélyezte.

A FRIED ház átépítése következtében

üzleteinket a következő helyekre tettük át:

Neumann Géza divatáru kereskedő

volt üzlethelyiséggel szemben DEUTSCH IZIDOR üzlethelyiségében

BLUMENFELD PARFÜMÉRIA

a régi üzlettel szemben a BARSMEGYEI NÉPBANK előtt felállított ideiglenes árusító helyre

FRIED GYULA rőfös és szabókellékek

Bástya utca 2, a volt GRÜNWALD kalap-szalon helyére

Fenti kereskedők kérik igen tisztelt vevőiket, hogy továbbra is keressék fel bevásárlásaikkal